

Către: Dumitru BUDIANSCHI
Ministru al Finanțelor

Către: Rozalina ALBU
Directoare a Serviciului Fiscal de Stat

Către: Elena SAHARNEAN
Directoare-interimară la Centrul de Tehnologii Informaționale în Finanțe

Nr. 3 din 13 ianuarie 2022

Ref.: Aspecte ce țin de aplicarea echipamentelor de casă și control

Stimați domn și doamne,

Vă salutăm din numele Asociației Patronale „Camera de Comerț Americană din Moldova” (în continuare „AmCham Moldova”), în calitate de comunitate de afaceri care înglobează, la moment, cele mai multe companii FINTECH ce operează în Moldova, precum și o comunitate largă a prestatorilor de servicii de plată (inclusiv bănci), precum și alte companii din domeniul financiar și IT.

Planul de acțiuni a Guvernului pentru 2021-2022¹ prevede, la compartimentul “Transformare digitală” că obiectivul-cheie a Guvernului este modernizarea și regândirea serviciilor publice centrate pe cetățean prin încorporarea în sistemul public a celor mai noi instrumente digitale, crearea unui mediu regulator favorabil pentru dezvoltarea unui ecosistem de cercetare, inovare, dezvoltare de produse și prestare de servicii în mediul virtual și stimularea încadrării Republicii Moldova în lanțurile valorice internaționale ale economiei digitale. În vederea realizării acestor deziderate, politicile promovate vor fi orientate, printre altele, spre modernizarea serviciilor publice și digitalizarea sectorului public și stimularea digitalizării economiei și a comerțului electronic. Printre angajamentele asumate de Guvern, în acest sens, se numără și promovarea cadrului normativ în vederea stimulării utilizării serviciilor electronice și efectuării tranzacțiilor și plăților electronice (2.1.15), precum și asigurarea fiscalizării tranzacțiilor de comerț electronic, inclusiv a celor realizate prin serviciul guvernamental de plăți electronice (MPay) (pct.2.2.19).

Printre atribuțiile prevăzute în Codul fiscal se specifică și aceea că, în virtutea realizării atribuțiilor sale, Serviciul Fiscal de Stat, conform prevederilor Codului fiscal², ar urma să contribuie la implementarea, în domeniul său de activitate, a programului de guvernare și a altor politici publice prin elaborarea și aplicarea de strategii de dezvoltare pe termen mediu și lung, generale sau sectoriale.

Printre drepturile contribuabililor, specificate în legislația fiscală³ se numără și dreptul să se bucure de o atitudine corectă din partea organelor cu atribuții de administrare fiscală și a persoanelor cu funcții de răspundere ale acestora.

¹ https://gov.md/sites/default/files/document/attachments/pag_2021-2022_ro.pdf

² Art.133 din Codul fiscal

³ Art.8 din Codul fiscal

Pornind de la Programul de conformare a Serviciului Fiscal de Stat⁴, colectarea eficientă a impozitelor și taxelor reprezintă o piatră de temelie a unui sistem fiscal echitabil, în acest context, lansarea și aplicarea Programului de conformare este soluția sporirii nivelului de conformare voluntară a contribuabililor și prevenirii evaziunilor fiscale.

Același document prevede că, reieșind din analiza scorului mediu de risc înregistrat de contribuabili corespunzător segmentului din economia națională, precum și rezultatele acțiunilor de administrare fiscală aplicate pe parcursul anilor 2019-2020, printre prioritățile pentru monitorizare pe parcursul anului 2021 se numără și (tradiționalul) comerț cu amănuntul și cu ridicata și (mai noul) comerț electronic, printre riscurile principale de neconformare pe ambele dimensiuni fiind neutilizarea echipamentelor de casă și control cu memorie fiscală.

În calitate de organ colegial instituit în scopul coordonării acțiunilor privind implementarea și exploatarea echipamentelor de casă și de control în domeniul decontărilor bănești în numerar și/sau prin alt instrument de plată⁵ este Comisia interdepartamentală pentru echipamente de casă și de control, a cărei componență nominală se aprobă prin ordin al ministrului finanțelor și care are în calitate de președinte și vicepreședinte secretarul de stat al Ministerului Finanțelor și, respectiv, șeful Serviciului Fiscal de Stat.

Astfel, având ca punct de pornire prevederile menționate anterior, atragem atenția Dumneavoastră asupra câtorva probleme cu care se confruntă comunitatea AmCham Moldova și despre care au fost informate în numărate rânduri autoritățile pe care le conduceți, după cum urmează:

1. Gateway fiscal

Fiscalizarea tranzacțiilor prin utilizarea aparatelor de casă virtuale ce stochează în regim instant datele pe serverele la care are acces Serviciul Fiscal este un deziderat adaptat și urmat de majoritatea țărilor ce urmăresc atingerea unui nivel de conformare voluntară cât mai mare în era digitală, operațiunile date fiind, de multe ori, mai comode și mai economice pentru utilizatorii aparatelor de casă și control de astfel de tip.

Prin adresările AmCham Moldova⁶ am atras atenția Comisiei Interdepartamentale și adresaților din prezenta scrisoare asupra unor curențe de tranziție și normative, unele din care fiind rezolvate odată cu aprobarea Deciziei CIECC nr. 26-11/1-19/01 din 10.06.2021, pct.9 al Deciziei stipulând că *sistemele informatice destinate pentru înregistrarea operațiunilor de casă, fără imprimante fiscale, care până la publicarea prezentei decizii au fost conectate în conformitate cu prevederile actelor normative la Sistemul informațional al Serviciului Fiscal de Stat, cu acele funcționalități cu care au fost conectate acestea, nu necesită a fi incluse în Registrul unic al echipamentelor de casă și de control, până la luarea altei decizii în acest sens de către Comisie.*

Respectiv, problema a fost soluționată parțial pentru acele tranzacții care se fiscalizau prin conectare deja existentă la SI al Serviciului Fiscal de Stat în cadrul Gateway Fiscal, pe când dezvoltarea unor noi funcționalități sau conectarea la sistem prin intermediul altor operatori fiind, pornind de la spusele persoanelor interesate, stagnată la moment, prin neexaminarea sau examinarea netemeinică a cererilor depuse de către aceștia.

⁴ https://sfs.md/uploads/files/Programul%20de%20conformare/programul_conformare_voluntara.pdf

⁵ https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=112858&lang=ro

⁶ <https://www.amcham.md/?go=news&n=3446>,

https://www.amcham.md/st_files/2021/09/02/103_AmCham_VPM%20digitalizare_sedinta_comitet_MM.pdf,

În acest context, considerăm vitală revizuirea proceselor interne pe dimensiune funcțională și de conformitate în vederea oferirii dreptului contribuabililor interesați în realizarea unor astfel de operațiuni (de conectare la Gateway Fiscal) fără impedimente, manifestând o deschidere față de acei agenți economici care implementează soluțiile inovatoare pe dimensiunea dată.

2. Monitorizarea electronică a vânzărilor (SIA MEV)

Odată cu aprobarea Regulamentului privind certificarea echipamentelor de casă și de control, Regulamentului privind funcționarea Centrului de certificare a echipamentelor de casă și de control și a Regulamentului privind schimbul de date dintre echipamentele de casă și de control și SIA „Monitorizarea electronică a vânzărilor” au fost puse bazele normative de funcționare a sistemului de monitorizare electronică a vânzărilor.

Comunitatea AmCham Moldova a prezentat o serie de propuneri la faza de aprobare a acestuia⁷, de multe din ele neținându-se cont chiar dacă acestea ținteau aspecte operaționale și tehnice bine punctate. Respectiv, la moment, nu este clar la ce fază de implementare se află acesta și modul în care se planifică implementarea (eșantion, regiuni, moment în timp etc)

Dat fiind faptul că este un subiect foarte important pentru comunitatea noastră de afaceri care manifestă un grad de conformare înalt regulilor de joc, dar și pornind de la aceea că implementarea oricărui sistem informațional, în special a unui ce va transmite masive de date enorme, este unul ce necesită alocări de resurse umane, temporare și financiare sporite, este extrem de important să se asigure un canal de comunicare continuu și tare punctat cu mediul de afaceri la această dimensiune.

Ca și în iterațiile anterioare, ne arătăm deschiderea în facilitarea dialogului între părțile implicate (gubernamentală – mediu de afaceri) în vederea atingerii unui consens operațional și tehnic cât mai aproape de așteptărilor tuturor actorilor implicați.

3. Bonurile fiscale electronice

Chiar dacă legislația fiscală prevede noțiunea de bon fiscal electronic, în cadrul litigiilor ce țin de protecția consumatorilor, administrate de Agenția de Protecție a Consumatorilor și Supravegherea Pieței și judecate de instanțele de drept, lipsește înțelegerea modului în care acestea pot fi considerate documente probatorii suficiente pentru realizarea tranzacțiilor în domeniul comerțului, cu precădere, a celui electronic.

Astfel, se atestă o lipsă a înțelegerii modului în care acestea ar putea fi verificate de organele date, cecul electronic fiind un rezultat a unui proces de înregistrare primară a conținutului tranzacției în SI al SFS, ceea ce ar permite părților interesate să obțină informația prin intermediul platformelor de interoperabilitate guvernamentale.

În contextul celor expuse, considerăm iminentă realizarea unor întâlniri/ instruirii/ explicații autorităților vizate în probarea și examinarea litigiilor ce țin de comerț, inclusiv de cel electronic, în vederea eliminării barierelor de înțelegere și percepere a documentului electronic în același fel ca și documentul fizic, prin înțelegerea mecanicii și instrumentelor de control interne existe în acest sens în cadrul Serviciului Fiscal de Stat.

⁷ https://www.amcham.md/st_files/2021/03/16/36_AmCham_HG141_regulamente_ECC_MEV.pdf

4. Uniformizarea abordărilor printre prestatorii servicii de plată cu privire la aplicarea ECC

Anterior, comunitatea de afaceri a abordat subiectul aplicării obligației de înregistrare a fiscalizării serviciilor prestate de către prestatorii serviciilor de plată în mod unic și echidistant, venind chiar și cu o redacție de ajustare a HG 141/2019 în acest sens⁸.

Urmare a examinării răspunsului oferit de către Ministerul Finanțelor în acest sens (nr.15/1-06/199 din 10.09.2021), care specifica că Ministerul Finanțelor consideră rezonabilă propunerea înaintată, am rămas cu speranța inițierii, în termeni restrânși, a ajustărilor relevante, având ca punct de pornire redacția propusă în scrisoarea listată.

Totuși, până la moment, nu am fost informați de inițierea unui astfel de proces.

Respectiv, dacă e nevoie de asigurarea unui suport suplimentar în acest sens, ne oferim disponibilitatea să îl oferim, pornind de la capacitățile întregii comunități AmCham Moldova în vederea impulsionării procesului de elaborare și aprobare a modificărilor propuse.

5. Aplicarea ECC la efectuarea decontărilor prin asigurarea unei incluziuni financiare mai avansate

Pe lângă atribuțiile de conformare fiscală voluntară și forțată, Serviciul Fiscal de Stat mai are și un rol important de reglementare a activității prestatorilor serviciilor de plată prin elaborarea sau participarea la elaborarea actelor normative subordonate cadrului normativ relevant domeniului serviciilor de plată (Codul fiscal, Legea 114/2012, HG 141/2019 etc).

În acest context, așteptările comunității de afaceri țin de asigurarea unei concurențe loiale și pe această dimensiune, prin asigurarea unor abordări unice aplicabile tuturor operatorilor serviciilor de plată în condițiile de conformare și mecanismele prevăzute de actele normative subordonate celor de bază – fapt, despre care comunitatea a informat părțile interesate și anterior⁹.

Mai mult, chiar în decizia CIECC anterior listată a fost menținută obligația Ministerului Finanțelor, Serviciului Fiscal de Stat și a I.P. „Centrul de Tehnologii Informaționale în Finanțe”, în termen de până la 31 decembrie 2021, de a asigura elaborarea și aprobarea modificărilor necesare la Hotărârea Guvernului nr.141/2019 cu privire la aplicarea echipamentelor de casă și de control la efectuarea decontărilor – fapt ce nu a fost realizat în termenii fixați, dar care credem că ar putea fi un punct de pornire corect în realizarea dezideratelor date.

Astfel, anterior, am remis în adresa Ministerului Finanțelor și a Serviciului Fiscal de Stat [o scrisoare](#) în care am atras atenția asupra necesității completării HG 141/2019 cu norme ce ar permite retragerea/eliberarea de numerar din casierie în cadrul prestării serviciilor de plată (de către prestatorii de plată și agenții de plată).

Este necesar de completat art. 20 al HG 141/2019, cu dreptul de eliberare a mijloacelor bănești din casierie în cazul prestării serviciilor de plată, ca urmare a faptului că art. 20 prevede eliberarea mijloacelor bănești doar pentru restituirea banilor cumpărătorilor (clienților) pentru mărfurile întoarse până la închiderea schimbului, pentru rambursarea gajului/depozitului și pentru plata câștigurilor în cazul desfășurării jocurilor de noroc

⁸ https://www.amcham.md/st_files/2021/08/23/95_AmCham_ACC_piata_PSP.pdf

⁹ https://www.amcham.md/st_files/2021/06/14/77_AmCham_SFS_MF_BNM_concurenta_loiala_piata_PSP.pdf

(loteriilor), ceea ce pune în dificultate și practic lasă în afara reglementării eliberarea numerarului de către agenții de plată și prestatorii de plată. Luând în considerație că eliberarea numerarului pentru plata câștigurilor este indicată în HG 141/2019, considerăm că procesul de eliberare a mijloacelor bănești în cadrul serviciilor de plată nu diferă ca mecanism și schema, astfel pot fi ușor realizate de sistemele informaționale și aplicate la ECC. Respectiv, urmează a fi operate și ajustări corespunzătoare la Regulamentul privind schimbul de date dintre echipamentele de casă și de control și SIA „Monitorizarea electronică a vânzărilor”, prin completarea listei câmpurilor din bonurile de serviciu cu cele ce urmează și includerea acestora, corespunzător, în raportul Z.

Necesitatea modificărilor date vine și din studierea celor mai bune practici internaționale de diminuare a numerarului în economie prin intermediul retragerii mijloacelor bănești din terminalele de plată. Astfel, proporția de comercianți din numărul total al comercianților ce permit retragerea numerarului de pe cardurile Mastercard, de exemplu, care arată o proporție de 36% în Regatul Unit, 37% - în Polonia sau 13% - în Irlanda.

În Polonia, pornind de la datele oficiale¹⁰, din 2006, pe piața poloneză este disponibil un serviciu de restituire a numerarului, care permite deținătorilor de carduri retragerea numerarului la plata achizițiilor într-un punct de vânzare cu amănuntul. Deținătorii de carduri pot retrage orice sumă în numerar (pentru cardurile Mastercard există o limită superioară de 500 PLN, iar pentru carduri Visa – o limită superioară de 300 PLN) ca parte a serviciului de returnare a banilor, indiferent de valoarea tranzacției fără numerar realizat cu un card. Pe o perioadă extinsă, valoarea medie a unei tranzacții de plată a fluctuat între aproximativ PLN 100 și PLN 130 și în ultimele trimestre a crescut ușor spre diferență de ATM, retragerea din care are o valoare medie de 685 PLN, ceea ce este o probă suplimentară în diminuarea apetitului de numerar a oamenilor în cazul retragerii banilor din POS vs ATM.

Respectiv, în vederea asigurării unei incluziuni financiare a unui număr cât mai mare a populației, considerăm extrem de important de a urgenta ajustarea cadrului normativ relevant în acest sens.

6. Concurența neloyală pe piața serviciilor de plată

După cum a fost punctat și în adresările anterior remise Dumneavoastră¹¹, în conformitate cu Legea cu privire la serviciile de plată și moneda electronică nr.114/2012, prestatori de servicii de plată sunt băncile și filialele băncilor din alte state, care activează în conformitate cu Legea nr.202/2017 privind activitatea băncilor; societățile de plată; societățile emitente de monedă electronică; furnizorii de servicii poștale care activează în conformitate cu Legea comunicațiilor poștale nr.36/2016; Banca Națională a Moldovei – în cazul în care nu acționează în calitate de autoritate a politicii monetare sau în calitate de altă autoritate publică; Trezoreria de Stat din cadrul Ministerului Finanțelor (art.4). Totodată, persoanele care nu sunt prestatori de servicii de plată în sensul menționat anterior nu au dreptul să presteze serviciile de plată prevăzute la art.4 alin.(1) din legea menționată (art.6). Important de menționat că persoana care intenționează să presteze servicii de plată în

¹⁰ https://www.nbp.pl/systemplatniczy/karty/q_04_2020.pdf

¹¹ https://www.amcham.md/st_files/2021/06/14/77_AmCham_SFS_MF_BNM_concurenta_loiala_piata_PSP.pdf

calitate de societate de plată este obligată, înainte de a începe să presteze servicii de plată, să obțină licență de activitate (art.10).

Potrivit prevederilor art.2932 alin.(1) din Codul Contravențional, încălcarea legislației cu privire la prestarea serviciilor de plată și emiterea de monedă electronică este subiect de reglementare contravențională care, potrivit art.402 alin.(1) al aceluiași Cod, se examinează conform competenței, de către autoritatea administrativă de inspectare financiară din subordinea Ministerului Finanțelor sau de către Serviciul Fiscal de Stat. În cazul subiecților de drept privat, organul competent este Serviciul Fiscal de Stat.

Pe parcursul timpului, atât prestatorii serviciilor de plată, cât și Banca Națională a Moldovei, în virtutea art.95 din Legea 114/2012, au informat Serviciul Fiscal despre situațiile ce țin de desfășurarea unei activități ilegale de unele entități fără a dispune de elemente indispensabile specificate în legea citată anterior (licență, echipament de casă și control pentru serviciile de plată prestate, înregistrat corespunzător la Serviciul Fiscal de Stat etc.). Totodată, nu au fost făcute publice careva acțiuni despre rezultatul activităților desfășurate de Serviciul Fiscal de Stat în acest sens.

Este important de menționat că prestatorii serviciilor de plată oficial înregistrați investesc în dezvoltarea soluțiilor software și procurarea soluțiilor de hardware, angajare de personal responsabil de conformarea la regulile regulatorului și cele de prevenire a spălării banilor, precum și alte sume impunătoare, ceea ce se reflectă direct la costurile serviciilor prestate, făcând serviciile prestate mai puțin atractive din punct de vedere financiar comparativ cu concurenții neînregistrați de pe piața financiară.

Respectiv, se cere realizarea sarcinii date cu angajamentul cunoscut a Serviciului Fiscal de Stat, pornind de la atribuțiile funcționale de agent constatat în aceste cazuri, precum și de la prevederile actelor normative relevante în acest sens.

Vă rog să o considerați pe Veronica Sirețeanu, Policy Manager (veronicasireteanu@amcham.md) în calitate de persoană de contact din partea AmCham Moldova pentru ulterioara interacțiune la acest subiect.

Vă mulțumim pentru colaborare și vă îndemnăm să ne contactați pentru orice informații adiționale.

Cu respect,

Mila Malairău
Director Executiv
AmCham Moldova

Document semnat electronic. Pentru verificarea semnăturii, vă rog să accesați: <https://msign.gov.md>